

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2022/1376 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2022. július 26.)

a 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 34. cikkének a villamos energia Dániában történő előállítására és nagykereskedelmi értékesítése tekintetében való alkalmazhatóságáról

(az értesítés a C(2022) 5046. számú dokumentummal történt)

(Csak a dán nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 35. cikke (3) bekezdésére,

a közbeszerzési tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

1. TÉNYÁLLÁS

1.1. A KÉRELEM

- (1) 2021. szeptember 24-én a dán versenyfelügyeleti és fogyasztóvédelmi hatóság (a továbbiakban: kérelmező) kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz a 2014/25/EU irányelv 35. cikkének (1) bekezdése alapján (a továbbiakban: kérelem). A kérelem megfelel az (EU) 2016/1804 bizottsági végrehajtási határozat 1. cikke (1) bekezdésének ⁽²⁾.
- (2) A kérelem a hagyományos és megújuló energiaforrásokból származó villamos energia Dániában történő előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére vonatkozik.
- (3) A kérelem ugyanakkor nem terjed ki a következőkre:
 - a pályázatokon kívül, szárazföldi és offshore szélenergiaforrásokkal előállított villamos energia,
 - a 2008. február 21. és 2013. december 31. közötti időszakban vagy azt követően hálózatra kapcsolt szélenergiaforrásokkal előállított villamos energia, a saját energiaellátásra használt létesítményekhez csatlakoztatott szélenergiaforrások és az offshore szélenergiaforrások kivételével (a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló törvény 41. szakasza szerinti, az energiaellátásra használt létesítményből előállított villamos energia és az említett törvény 35b. szakasza szerinti offshore szélenergiaforrásokkal előállított villamos energia ki van zárva a kérelemből, ezért továbbra is a 2014/25/EU irányelv rendelkezéseinek hatálya alá tartozik),
 - a legkésőbb 2008. február 20-ig hálózatra kapcsolt szélenergiaforrásokkal előállított villamos energia, kivéve azokat a szélenergiaforrásokat, amelyek a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló törvény 39–41. szakasza alapján felárban részesülnek,

⁽¹⁾ HL L 94., 2014.3.28., 243. o.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2016/1804 végrehajtási határozata (2016. október 10.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről szóló 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 34. és 35. cikke alkalmazásának részletes szabályairól (HL L 275., 2016.10.12., 39. o.).

- a legkésőbb 2002. december 31-ig hálózatra kapcsolt szél erőművekkel előállított villamos energia,
 - szél erőművek lebontására kiadott selejtezési tanúsítványt használó vadonatúj szél erőművekkel előállított villamos energia (további felár); bioenergiával (biomassza és biogáz) előállított villamos energia,
 - fotovoltaiikus panelekkel, hullámokkal és hidroeletromossággal előállított villamos energia,
 - egyéb különleges megújulóenergia-létesítményekkel előállított villamos energia (megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia, vagy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia vagy az említettektől eltérő megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia jövőbeni kiterjesztése szempontjából jelentőséggel bíró technológiák),
 - decentralizált kapcsolt energiatermelő létesítmények és égetőművek által előállított villamos energia,
 - távfűtés szolgáltatására szánt, egyéb kapcsolt energiatermelő létesítményekben előállított villamos energia,
 - a legkésőbb 2012. március 21-ig hálózatra kapcsolt ipari erőművekkel előállított villamos energia,
 - kiegészítő szolgáltatások.
- (4) A hagyományos és megújuló energiaforrásokból származó villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése a 2014/25/EU irányelv 9. cikke szerinti, villamos energiával történő ellátással kapcsolatos tevékenységnek minősül.
- (5) A 2014/25/EU irányelv IV. melléklete (1) bekezdésének a) pontja értelmében, tekintve, hogy a 34. cikk (3) bekezdésének első albekezdése alapján vélemezhető a szabad piacra jutás, a Bizottságnak 90 munkanapon belül végrehajtási határozatot kell elfogadnia a kérelemről.
- (6) A 2014/25/EU irányelv IV. melléklete (1) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében a határidőt a Bizottság a mentességet kérők egyetértésével meghosszabbíthatja. Tekintve, hogy a dán versenyfelügyeleti és fogyasztóvédelmi hatóság 2022. március 4-én további információkat nyújtott be, a Bizottság számára az e kérelemről való döntésre rendelkezésre álló időszak 2022. július 31-ig tart.

2. JOGI KERET

- (7) A 2014/25/EU irányelv alkalmazandó a villamos energia termelésével, szállításával vagy elosztásával kapcsolatos közszolgáltatás nyújtására szolgáló, helyhez kötött hálózatok villamosenergia-ellátásával kapcsolatos tevékenységek folytatására irányuló szerződések odaítélésére, kivéve, ha a tevékenység az említett irányelv 34. cikke értelmében mentességet élvez.
- (8) A 2014/25/EU irányelv 34. cikke előírja, hogy az irányelvben említett bármely tevékenység folytatására irányuló szerződések nem tartoznak az irányelv hatálya alá, ha abban a tagállamban, ahol a szerződést teljesítik, a tevékenység közvetlen módon ki van téve a versenynek olyan piacokon, amelyekre a bejutás nem korlátozott. A versenynek való közvetlen kitettséget objektív szempontok alapján kell értékelni, figyelembe véve az érintett ágazat egyedi jellemzőit ⁽³⁾. Ezt az értékelést azonban korlátozza az alkalmazandó határidők rövideisége, és az, hogy annak a Bizottság számára hozzáférhető információkon kell alapulnia, ami nem egészíthető ki időigényesebb módszerekkel, ideértve különösen az érintett gazdasági szereplők körében végzett közvélemény-kutatást ⁽⁴⁾. Ebben az összefüggésben, bár az arra vonatkozó kérdést, hogy egy tevékenység közvetlenül ki van-e téve a versenynek, olyan szempontok alapján kell eldönteni, amelyek megfelelnek az EUMSZ versennyel kapcsolatos rendelkezéseinek, nem követelmény, hogy e szempontoknak pontosan meg kell egyezniük az uniós versenyjog rendelkezéseinek szempontjaival ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ A 2014/25/EU irányelv (44) preambulumbekkezdése.

⁽⁴⁾ Uo.

⁽⁵⁾ 2016. április 27-i ítélet, Österreichische Post AG kontra Bizottság, T-463/14, EU:T:2016:243, 28. pont., és a 2014/25/EU irányelv (44) preambulumbekkezdése.

- (9) A piacra jutás akkor minősül korlátlanak, ha az érintett tagállam végrehajtotta és alkalmazza az adott ágazatot vagy annak egy részét a piacnak megnyitó, megfelelő uniós jogszabályokat. E jogszabályokat a 2014/25/EU irányelv III. melléklete tartalmazza. A villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése tekintetében az említett melléklet hivatkozik a 2009/72/EK irányelvre, amelyet 2021. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezett az (EU) 2019/944 irányelv ⁽⁶⁾. A kérelmező szerint Dánia átültette az (EU) 2019/944 irányelvet ⁽⁷⁾. Következésképpen a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (3) bekezdése értelmében vélemezhető a szabad piacra jutás.
- (10) A versenynek való közvetlen kitettséget több mutató alapján kell értékelni, amelyek közül önmagában egyik sem feltétlenül döntő. A jelen határozat által érintett piac tekintetében figyelembe veendő kritérium a piaci részesedés, olyan más tényezők mellett, mint például a szomszédos országok termelői által kifejtett versenyképesség vagy a megújulóenergia-kapacitásra vonatkozó pályázatokon részt vevő ajánlattevők száma.
- (11) E határozat célja annak megállapítása, hogy a kérelemmel érintett szolgáltatások ki vannak-e téve olyan szintű versenynek (azokon a piacokon, amelyekre a bejutás a 2014/25/EU irányelv 34. cikke értelmében nem korlátozott), amely elegendő annak biztosításához, hogy a 2014/25/EU irányelvben meghatározott részletes közbeszerzési szabályok által teremtett fegyelem hiányában is átláthatóan, megkülönböztetéstől mentesen, a gazdaságilag legelőnyösebb megoldás kiválasztását lehetővé tevő kritériumok alapján történjenek az érintett tevékenységek végzéséhez szükséges beszerzések.

3. ÉRTÉKELÉS

- (12) E határozat alapját a 2021 szeptemberében fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi, ahogyan az a kérelmező által benyújtott, valamint a nyilvánosan hozzáférhető információkból kiderül.

3.1. KORLÁTLAN PIACRA JUTÁS

- (13) A piacra jutás akkor minősül korlátlanak, ha az érintett tagállam végrehajtotta és alkalmazza az adott ágazatot vagy annak egy részét a piacnak megnyitó, megfelelő uniós jogszabályokat. Dánia a kérelmező szerint 29 nemzeti intézkedéssel átültette az (EU) 2019/944 irányelvet. Ezt megerősített a dán energiaügynökség ⁽⁸⁾. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a jogi értelemben vett szabad piacra jutás feltételei teljesülnek.
- (14) Ami a tényleges szabad piacra jutást illeti, a Bizottság megállapítja a dán villamosenergia-termelési piacnak a verseny számára való 1999-es megnyitása óta zajló fokozatos liberalizálását. Dánia részvétele a Nord Pool villamosenergia-tőzsdén, valamint az összeköttetési kapacitások fejlesztése jelentős szerepet játszik a versenyképesség erősítésében. A megújuló energiaforrásokból történő energiatermelést, különösen pedig a tengeri szélenergia-termelést illetően a dán hatóságok által kiírt pályázatok egyre több résztvevőt vonzanak.
- (15) A Bizottság megállapítja, hogy e határozat alkalmazásában a piacra jutás Dánia területén jogi értelemben és ténylegesen is szabadnak tekintendő.

⁽⁶⁾ Ez nem érinti az ezen irányelv dániai átültetésére vonatkozó bizottsági értékelést.

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019.június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽⁸⁾ Lásd a kérelem 28. pontját.

3.2. A VERSENY ÉRTÉKELÉSE

3.2.1. A TERMÉKPIAC MEGHATÁROZÁSA

- (16) A Bizottság összefonódási ügyekben folytatott gyakorlata ⁽⁹⁾ szerint a villamosenergia-ágazatban a következő érintett termékpiacok különböztethetők meg: i. előállítás és nagykereskedelmi értékesítés; ii. átvitel; iii. elosztás; és iv. kiskereskedelmi ellátás. Habár e piacok közül néhány további alkategóriákra tagolható, a Bizottság eddigi gyakorlatában ⁽¹⁰⁾ elutasította a villamosenergia-termelési piac és a nagykereskedelmi értékesítési piac közötti megkülönböztetést, mivel az előállítás önmagában az értéklánc szempontjából csak az első lépés, de az előállított villamosenergia-mennyiségeket a nagykereskedelmi piacon értékesítik. Ez kifejezetten megerősítést nyert a skandináv országok esetében ⁽¹¹⁾.
- (17) Az összefonódási ügyekben folytatott gyakorlata során a Bizottság továbbá úgy ítélte meg, hogy a skandináv régióban az érintett termékpiac egyaránt kiterjed a kétoldalú szerződések útján és a Nord Pool platformon, az Elspot (másnapi) és az Elbas (napon belüli) piacon értékesített villamos energiára ⁽¹²⁾.
- (18) A kérelmező azzal érvel, hogy a vállalati energiavásárlási megállapodásokat be kell vonni az érintett piac körébe. Az ilyen megállapodások a villamosenergia-termelő és a fogyasztó (általában egy nagy villamosenergia-felhasználó) közötti kétoldalú szerződések, amelyek keretében a felhasználó közvetlenül a termelőtől vásárol villamos energiát. A kereskedelemmel foglalkozó vállalatok energiavásárlási megállapodásokat kötnek hagyományos energiát termelőkkel és megújulóenergia-termelőkkel egyaránt, és versenyt folytatnak az energiavásárlási megállapodások megkötéséért.
- (19) Mint más kétoldalú ügyletek esetében is, az energiavásárlási megállapodást kötő ügyfeleknek egy egyensúlyért felelős féllel kell megállapodást kötniük az egyensúlyhiányuk kezelése érdekében. Ami az előállítás/termelés kiegyensúlyozását illeti, a villamosenergia-termelőknek (például a tengeri szélenergia-termelők tulajdonosainak) valós időben meg kell felelniük a tervezett villamosenergia-termelésnek, azaz a tervezett termelést hozzá kell igazítani a tényleges termeléshez. Ezt a felelősséget nem érinti az, hogy a termelő milyen módon értékesíti a megtermelt villamos energiát, ideértve az energiavásárlási megállapodás útján történő értékesítést is.
- (20) Azzal kapcsolatban, hogy a hagyományos és a megújuló villamos energia ugyanahhoz a termékpiachoz tartozik-e, a Bizottság a tényleges helyzettől függően eltérő következtetésekre jutott. Megállapította, hogy Németországban ⁽¹³⁾ és Olaszországban ⁽¹⁴⁾ a hagyományos, illetve a megújuló villamos energia termelését különböző termékpiacoknak kell tekinteni.
- (21) Hollandia ⁽¹⁵⁾ esetében azonban a Bizottság azt állapította meg, hogy a hagyományos és megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése ugyanahhoz az érintett termékpiachoz tartozik. A skandináv régiót illetően a Bizottság az összefonódási ügyekben folytatott gyakorlata során úgy ítélte meg, hogy a villamos energia forrása nem bír jelentőséggel a termék meghatározásánál ⁽¹⁶⁾.
- (22) A kérelmező azzal érvel, hogy a dániai helyzet eltér a fenti határozatban említett németországi és olaszországi helyzettől, és a Hollandiában fennálló helyzethez hasonlít. A kérelmező táblázatokat nyújtott be, amelyekben részletezte a dán, valamint a német, az olasz, illetve a holland ügyek közötti hasonlóságokat és különbségeket. A kérelmező rámutat arra, hogy a német és az olasz helyzethez képest a fő különbségeket a jogszabályban meghatározott ár hiánya és a betáplálási elsőbbség hiánya jelenti, valamint az, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát a nagykereskedelmi piacon a hagyományos villamos energiával azonos áron értékesítik.

⁽⁹⁾ COMP/M.4110 – E.ON/ENDESA ügy, 2006.4.25., 3. o., 10. pont.

⁽¹⁰⁾ COMP/M.3696 – E.ON/MOL ügy, 2005.1.21., 223. pont, COMP/M.5467 – RWE/ESSENT ügy, 2009.6.23., 23. pont.

⁽¹¹⁾ Lásd: M.8660 – Fortum/Uniper ügy, 2018. június 15., 18. pont. Lásd még: COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE ügy, 9–12. pont; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská Energetika ügy, 15. pont; M.3268 – Sydkraft/Gräninge ügy, 19–20. pont.

⁽¹²⁾ Lásd: M.8660 – Fortum/Uniper ügy, 2018. június 15., 18. pont. Lásd még: COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE ügy, 9–12. pont; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská Energetika ügy, 15. pont; M.3268 – Sydkraft/Gräninge ügy, 19–20. pont.

⁽¹³⁾ HL L 114., 2012.4.26., 21. o., 36–40. pont

⁽¹⁴⁾ HL L 271., 2012.10.5., 4. o., 46–50. pont.

⁽¹⁵⁾ HL L 12., 2018.1.17., 53. o., 19–23. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd: M.8660 – Fortum/Uniper ügy, 2018. június 15., 18. pont.

- (23) A Fortum/Uniper ügyben az összefonódásról szóló határozatában ⁽¹⁷⁾ a Bizottság emlékeztetett arra, hogy a skandináv régióban az érintett termékpiac egyaránt magában foglalja a villamos energia előállítását és nagykereskedelmi értékesítését, függetlenül a termelési forrásoktól és a kereskedelmi csatornáktól, valamint hogy az magában foglalja a kétoldalú szerződések útján és a Nord Pool északi villamosenergia-tőzsdén értékesített villamos energiát is.
- (24) A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia tekintetében a kérelem a Horns Rev 3, Vesterhav Syd, Vesterhav Nord és Kriegers Flak tengeri szélerőműparkokra, valamint a jövőbeni szélerőműparkokra, köztük a Thor tengeri szélerőműparkra vonatkozik. Az érintett támogatási programok mindegyike olyan bizottsági határozat tárgyát képezte, amely megerősítette azok összeegyeztethetőségét az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal ⁽¹⁸⁾.
- (25) Ezenkívül a szélenergia-termelésre kifizetett támogatások minimálisra csökkentek az előállításért folytatott fokozott verseny miatt. A dán energiaügynökség valamennyi fent említett szélerőműpark esetében nyílt pályázatot írt ki a megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelésre. A Horns Rev 3 (400 MW) vonatkozásában 2015-ben tartott pályázati eljárásban négy ajánlattevő, a Kriegers Flak (600 MW) vonatkozásában 2016-ban tartott pályázati eljárásban hét ajánlattevő, a Vesterhav Nord/Sud (350 MW) vonatkozásában 2016-ban tartott pályázati eljárásban pedig három ajánlattevő vett részt.
- (26) A közbeszerzési eljárások előtt sor kerül a kockázatok fedezésére, és a dán hatóságok most már jobban ismerik a piacot, és valódi piaci párbeszédet alakítottak ki.
- (27) A megújuló technológiák, például az offshore szélerőművek vagy a napelemparkok összköltsége is jelentősen csökkent. Ennélfogva 2010-ben az Anholt tengeri szélerőműparkra vonatkozó nyertes ajánlat 105 øre/kWh ártámogatást (prémiumot), míg 2016-ban a Kriegers Flak tengeri szélerőműparkra vonatkozó nyertes ajánlat 37 øre/kWh ártámogatást tartalmazott.
- (28) Dánia három további új, nagy léptékű tengeri szélerőműparkot kíván elindítani. Az első tengeri szélerőműpark kapacitása körülbelül 800 MW, a további tengeri szélerőműparkok kapacitása pedig legalább 800 MW lesz. A dán energiaügynökség ajánlati felhívásokat tesz közzé pályázati programok keretében minden jövőbeni tengeri szélerőműparkra vonatkozóan.
- (29) A villamos energia hollandiai termelésének és nagykereskedelmi értékesítésének a mentesítéséről szóló (EU) 2018/71 bizottsági végrehajtási határozatában ⁽¹⁹⁾ a Bizottság megállapítja, hogy a támogatások elosztása versenyzetetésnek van kitéve olyan ajánlattételi eljáráson keresztül, amely a megújuló villamosenergia-termelők magatartását a közbeszerzési politikájuk tekintetében szabályozza. Ez a hagyományos és a megújuló villamosenergia-termelést (a kérelem tárgyát képező tengeri szélerőműparkok esetében) azonos elbánásban részesíti Dániában.
- (30) A 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek értékelése céljából és a versenyjog alkalmazásának sérelme nélkül a Bizottság megállapítja, hogy az érintett termékpiac a hagyományos forrásokból és a mentesítés iránti kérelem tárgyát képező tengeri szélerőműparkokból előállított villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének a piaca, beleértve az energiavásárlási megállapodás útján történő értékesítést is.

⁽¹⁷⁾ Lásd: M.8660 – Fortum/Uniper ügy, 2018. június 15., 18. pont; továbbá COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE ügy, 9–12. pont; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská Energetika ügy, 15. pont; M.3268 – Sydkraft/Gräninge ügy, 19–20. pont.

⁽¹⁸⁾ SA.40305., SA.43751., SA.45974. és SA.57858. számú ügy.

⁽¹⁹⁾ Lásd az (EU) 2018/71 bizottsági végrehajtási határozat 21. pontját. A Bizottság (EU) 2018/71 végrehajtási határozata (2017. december 12.) a villamos energia hollandiai termelésének és nagykereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről (HL L 12., 2018.1.17., 53. o.).

3.2.2. A FÖLDRAJZI PIAC MEGHATÁROZÁSA

- (31) 2006-ban a Bizottság az egyik, összefonódásról szóló határozatában ⁽²⁰⁾ két különálló földrajzi piacot határozott meg a villamos energia nagykereskedelmi értékesítése vonatkozásában: Kelet-Dánia (a továbbiakban: DK2) és Nyugat-Dánia (a továbbiakban: DK1) piaca, mivel abban az időben nem volt közvetlen összeköttetés a két dán ajánlattételi terület (vagy árzóna) között. A Bizottság 2018-ban ugyanerre a következtetésre jutott a DE–DK rendszerösszekötőről szóló határozatában ⁽²¹⁾.
- (32) 2014-ben a dán versenytanács a virtuális erőművekről szóló határozatában megvizsgálta a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének dániai piacát ⁽²²⁾. E határozattal a dán versenytanács hatályon kívül helyezte az Elsam A/S és a Nesa A/S 2004. évi összefonódása során az Elsam A/S által korábban vállalt kötelezettségeket. A dán versenytanács részben támogatta a DK1-nél nagyobb földrajzi piacot. A DK1 átviteli hálózati csatlakozásokon keresztül kapcsolódik Norvégiához, Svédországhoz és Németországhoz. A DK1 piacán a fizikai villamos energia nagykereskedelmi ára eltért az összes kapcsolódó árzónától az órák kevesebb mint 10 %-ában 2013 során. Az órák többségében a DK1 legalább egy kapcsolódó árzónával megegyező nagykereskedelmi árat alkalmazott, ami egy Nyugat-Dániánál szélesebb földrajzi piacot támogatott. Nyitva maradt azonban a kérdés, hogy van-e Nyugat-Dániánál szélesebb földrajzi piac. 2019-ben a dán versenytanács ⁽²³⁾ rámutatott arra, hogy a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének piaca nemzeti kiterjedésű, de nyitva hagyta azt a kérdést, hogy szükség van-e egy tágabb vagy szűkebb földrajzi piac meghatározására. Ez a megállapítás a következő, precedensként szolgáló ügyeken alapult: 1. az M.8660. számú *Fortum/Uniper* ügyben hozott határozat, amelyben a Bizottság megállapította a svédországi nemzeti piac létezését; 2. az M.3268. számú *Sydskraft és Graninge* ügyben hozott határozat, amelyben a Bizottság megállapította, hogy Svédország csak elhanyagolható óraszámban képez külön piacot Finnországtól és Dániától, ami azt jelzi, hogy a villamos energia nagykereskedelmi piaca szélesebb kiterjedésű, mint a nemzeti piac; és 3. a dán versenytanács *virtuális erőművekről szóló határozata*, amelyben a DK1-nél nagyobb földrajzi piacra utaló jeleket talált a villamos energia Dániában történő előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének a piacon tapasztalt fejlemények következtében. A Dánia és a szomszédos országok közötti rendszerösszekötő kapacitás 2006 óta jelentős mértékben bővült. Nevezetesen üzembe helyezték vagy bővítették a Skagerrak (Norvégiával), a Kontiskan (Svédországgal) és a Kontek (Németországgal) rendszerösszekötőket. A Cobra Cable (Dánia és Hollandia közötti összeköttetés) projektre 2019-ben adtak megbízást. Dániában a Nagy-Bælt ma már összeköti Nyugat- és Kelet-Dániát.
- (33) A kérelmező által benyújtott adatok ⁽²⁴⁾ azt mutatják, hogy az árak egyre jobban korrelálnak Kelet- és Nyugat-Dánia között, valamint Svédország, Norvégia és Németország szomszédos árzónáival (SE3, SE4, NO2 és DE). Például a DK1 2013-ban 91,7 %-ban, 2018-ban pedig 96,3 %-ban a többi terület egyikével (DK2, SE3, SE4, NO2 és DE) azonos árat alkalmazott; a DK2 esetében ez az arány 97,8 % volt 2013-ban és 98,6 % 2018-ban. Ezzel szemben 2013 és 2018 között 8,3 %-ról 3,7 %-ra csökkent azoknak az óráknak az aránya, amelyek során a DK1 területén alkalmazott ár eltért a többi területtől; a DK2 esetében ez az arány 2,2 %-ról 1,4 %-ra csökkent.
- (34) Az Energinet szerint Dánia nagyon nagy kapacitással rendelkezik a szomszédos országokkal való rendszerösszekötők tekintetében, ami a hazai csúcsterhelés mintegy 90 %-át teszi ki. A Dániával szomszédos országokkal való szoros integráció azt jelenti, hogy Dánia csak az idő körülbelül 10 %-ában alkalmaz külön azonnali piaci árat a villamos energia tekintetében. A fennmaradó időszakban közös nagykereskedelmi árat alkalmaz Norvégiával, Svédországgal vagy Németországgal.
- (35) 2019-ben a Kelet-Dánia (DK2) és Németország közötti nemzetközi összeköttetés export irányban a rendszerösszekötő teljes kapacitásának 90 %-át kitevő, import irányban pedig annak 95 %-át kitevő rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitással bírt. A fennmaradó külföldi összeköttetések export irányban a rendszerösszekötő teljes kapacitásának 60–88 %-a közötti rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitással bírtak. 2018-hoz képest 2019-ben alacsonyabb volt a kereskedelmi kapacitás Nyugat-Dánia (DK1), valamint Norvégia és Svédország között.

⁽²⁰⁾ A Bizottság 2007/353/EK határozata (2006. március 14.) egy vállalati összefonódásnak a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével összeférhetőnek nyilvánításáról (HL L 133., 2007.5.25., 24. o.)(Ügyszám: COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2), 258–260. pont.

⁽²¹⁾ A Bizottság határozatának összefoglalója (2018. december 7.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke és az EGT-megállapodás 54. cikke szerinti eljárással kapcsolatban (Ügyszám: AT.40461 – DK–DE rendszerösszekötő)(HL C 58., 2019.2.14., 7. o.), 49–50. pont.

⁽²²⁾ Dán versenytanács, DONG Energys anmodning om ophævelse af VPP tilsagn, 2014: <https://www.kfst.dk/media/13295/20140528-ikkefortrolig-afgoerelse-dong.pdf>

⁽²³⁾ A dán versenytanács 2019. június 25-i határozata; <https://www.kfst.dk/media/54483/20190625-fusion-se-eniig.pdf>

⁽²⁴⁾ Lásd a kérelem 94–97. pontját.

Másrészt a Németországgal szembeni kereskedelmi kapacitás mindkét dán ajánlattételi területen magasabb volt. 2019-ben a Cobra összeköttetés export irányban a rendszerösszekötő teljes kapacitásának 87 %-át kitevő rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitással bírt.

- (36) A Bizottság megállapítja, hogy kívülről mindkét zónára árnyomás nehezedik: a DK1 árai az órák 89,3 %-ában, a DK2 árai pedig az órák 98,4 %-ában megegyeznek a többi terület áraival. Hivatkozásként, a *Fortum/Uniper* ügyben hozott, összefonódásról szóló határozat 28. pontjában a Bizottság megállapította, hogy a négy svéd ajánlattételi övezet egységes földrajzi piacot alkot, mert az órák 89,7 %-ában közös árat alkalmaztak. A Bizottság megállapítja továbbá, hogy a kérelmező szerint a négy legnagyobb, 10 %-nál magasabb piaci részesedéssel rendelkező piaci szereplő egyaránt jelen van a DK1 és a DK2 területén.
- (37) A 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek értékelése céljából és a versenyjog alkalmazásának sérelme nélkül a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a hagyományos forrásokból, valamint a mentesítés iránti kérelem tárgyát képező megújuló forrásokból előállított villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése – beleértve az energiavásárlási megállapodások útján történő értékesítést is – érintett földrajzi piacának kérdése nyitva hagyható, akár a DK1 és a DK2 külön piaca esetében, akár pedig egy egységes nemzeti dán piac esetében.

3.2.3. PIACELEMZÉS

- (38) A piaci részesedésekre vonatkozó valamennyi számítás és a villamosenergia-termelésből való részesedésre vonatkozó adatok a kérelmező által nyújtott tájékoztatáson alapulnak.
- (39) Elemzésében a Bizottság több tényezőt is figyelembe vesz. Bár a piaci részesedés fontos szempont, figyelembe veszi a szomszédos országok termelői által kifejtett versenykényszert és a megújulóenergia-kapacitásra vonatkozó pályázatokon részt vevő ajánlattevők számát is.
- (40) A villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének dániai piacán jelenleg három fő piaci szereplő tartozik a 2014/25/EU irányelv szerinti közbeszerzési szabályok hatálya alá. Ezek a következők: Ørsted A/S (a továbbiakban: Ørsted) (50,1 %-ban a dán állam tulajdonában), a Vattenfall dán leányvállalata, a Vattenfall AB (a továbbiakban: Vattenfall), (100 %-ban a dán állam tulajdonában) és a HOFOR Energiproduktion A/S (a továbbiakban: HOFOR), amely végső soron Koppenhága önkormányzatának a tulajdonában áll.
- (41) Jelenleg 18 dán vállalat kereskedik a Nord Pool tőzsdén. E vállalatok többsége – például a Danske Commodities és a Centrica Energy Trading – nem a 2014/25/EU irányelv szerinti közzvállalkozás.
- (42) 2018-ban és 2019-ben az Ørsted összesített piaci részesedése a DK1–DK2 együttes piacon (a termelés tekintetében) [20–30] %, illetve [10–20] % volt, a Vattenfall piaci részesedése [5–10] %, illetve [10–20] %, a HOFOR piaci részesedése pedig [0–5] %, illetve [0–5] % volt. E vállalatok nagyobb versenytársai, amelyekre nem vonatkoznak a közbeszerzési szabályok, a Vindenergi Danmark ([40–50] %-os, illetve [40–50] %-os piaci részesedés) és az Energi Danmark ([10–20] %, illetve [10–20] %). A DK1 és a DK2 piacon a piaci részesedések nagyjából ugyanabba a tartományba estek (Ørsted: [20–30] % a DK1 piacon és [10–20] % a DK2 piacon 2018-ban, [20–30] % a DK1 piacon és [10–20] % a DK2 piacon 2019-ben; Vattenfall: [5–10] % a DK1 piacon és [0–5] % a DK2 piacon 2018-ban, [10–20] % a DK1 piacon és [0–5] % a DK2 piacon 2019-ben; HOFOR: [0–5] % a DK1 piacon és [5–10] % a DK2 piacon 2019-ben). Ha az érintett földrajzi piac szélesebb, mint Dánia, ezek a piaci részesedések kisebbek lennének.
- (43) Az import és az export a dán villamosenergia-piac igen jelentős jellemzője. 2018-ban és 2019-ben a villamosenergia-fogyasztás 33,5 TWh körül volt. Az import 2018-ban a teljes fogyasztás mintegy 45,6 %-át tette ki, míg a nemzeti termelés 2018-ban a fogyasztás 41 %-át, 2019-ben pedig 48 %-át fedte le. Az export is jelentős, tekintve, hogy 2018-ban a dán villamosenergia-termelés 73 %-át, 2019-ben pedig 62 %-át tette ki.
- (44) Ez mutatja a dán villamosenergia-piac tágabb földrajzi piacba való integrációjának a nagyságrendjét, és ennek következtében az elsősorban, de nem kizárólagosan a szomszédos országokból származó villamosenergia-termelők által a határokon átnyúló rendszerösszekötők révén a dán termelőkre kifejtett versenykényszert.

- (45) Ami a nagykereskedelmi azonnali árakat illeti, a skandináv árakat a Nord Pool tőzsdén határozzák meg. Az átlagos óránkénti ár az azonnali piacon a DK1 és a DK2 esetében 2019-ben 38,50, illetve 39,84 EUR/MWh volt, ami 2018-hoz képest mindkét területen 13 %-os csökkenést jelent. A rendszerár 2019-ben 38,94 EUR/MWh volt. A skandináv rendszer ára az a fiktív azonnali ár, amely akkor következett volna be, ha a teljes skandináv régió egyetlen ajánlattételi terület lett volna. A DK1 piacán az árak általában alacsonyabbak, mint a DK2 piacán, a DK1 viszonylag nagy telepített szélenergia kapacitása miatt, ami hozzájárul az árak leszorításához. 2019-ben az átlagos azonnali ár 39,28 EUR/MWh volt Norvégiában, 37,68 EUR/MWh Németországban és 38,79 EUR/MWh Svédországban, ami nagyon hasonló a DK1 és DK2 piacán érvényes árhoz.
- (46) Dániában a villamos energia mintegy 6 %-ával az egységes európai napon belüli piacon (XBID) kereskednek. A napon belüli piac az ajánlatalapú kifizetéssel zajló kereskedelmi ügyletekkel való folyamatos kereskedésen alapul, szemben a másnapi piaccal, amely egységes elszámolóáras aukción alapul. A napon belüli piacot a fogyasztási és termelési tervek kiigazítására használják, többek között a portfólióegyenlegek helyreállítása tekintetében. Ez azt jelenti, hogy a napon belüli piaci ár minden órában az azonnali árról indul, majd emelkedik vagy csökken, ha a kereskedelemre rendelkezésre álló időszak során előre nem látható események következnek be. A DK1 napon belüli piacán az éves átlagár 2019-ben 35,1 EUR/MWh volt. A DK2 esetében ez 36,7 EUR/MWh volt. 2018-ban az átlagár a DK1 piacán 40,4 EUR/MWh, a DK2 piacán pedig 41,9 EUR/MWh volt.
- (47) A kérelemben foglalt további számítások ⁽²⁵⁾ azt mutatják, hogy a DK1 és DK2 árai az idő túlnyomó részében megegyeznek egy vagy több szomszédos árzóna áraival. 2018-ban és 2019-ben a DK1 árai az idő 94,8 %-ában, illetve 96,3 %-ában megegyeztek a régió egy másik árképzési területén érvényes árakkal (DK2, SE3, SE4, NO2 és DE); a DK2 árai az idő 98,8 %-ában, illetve 98,6 %-ában megegyeztek a régió egy másik árképzési területén érvényes árakkal (DK1, SE3, SE4, NO2 és DE). Emellett a két dán zóna, valamint a skandináv rendszer és Németország nagykereskedelmi ára közötti korreláció meglehetősen magas, a 2017–2018-as időszakban 64 % és 83 % között alakult.
- (48) Dánia nagyon nagy kapacitással rendelkezik a szomszédos országokkal való rendszerösszekötők tekintetében, ami a hazai csúcsterhelés mintegy 90 %-át teszi ki. A Dániával szomszédos országokkal való szoros integráció azt jelenti, hogy Dánia csak az idő körülbelül 10 %-ában alkalmaz külön azonnali piaci árat a DK1 és DK2 esetében villamos energia tekintetében. A fennmaradó időszakban a DK1 és a DK2 piacán közös nagykereskedelmi árat alkalmaznak Norvégiával, Svédországgal vagy Németországgal.
- (49) A Bizottság szerint mindez azt jelzi, hogy Dániában a villamosenergia-árak nagyon erősen közelednek a skandináv régió országaiban és Németországban alkalmazott árakhoz.

3.2.4. KÖVETKEZTETÉS

- (50) A közszolgáltató ajánlatkérők korlátozott piaci részesedéssel rendelkeznek a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének dániai piacán, amely a kérelem tárgyát képezi.
- (51) A dán villamosenergia-termeléshez képest magas szintű villamosenergia-import és -export, valamint a szomszédos országokkal való rendszerösszekötő kapacitás azt mutatja, hogy a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének dániai piaca nagymértékben integrálódott egy szélesebb, transznacionális piacba. Még ha a földrajzi piac nem is feltétlenül transznacionális, a Dániába irányuló villamosenergia-import mindenképpen versenykénszert fejt ki a villamos energia dániai nagykereskedelmi áaira minden évben, az órák jelentős számában.
- (52) Ezt megerősítik a kérelmező által a nagykereskedelmi árakról szolgáltatott adatok is, amelyek igazolják, hogy a dán árak nagyon hasonlóak Nord Pool árzónáiban és a Németországban jegyzett árakhoz.
- (53) E határozat célja annak megállapítása, hogy a villamos energia előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére irányuló tevékenységek ki vannak-e téve olyan szintű versenynek (azokon a piacokon, amelyekre szabadon lehet bejutni), amely biztosítja, hogy a 2014/25/EU irányelvben meghatározott részletes közbeszerzési szabályok által teremtett fegyelem hiányában is átláthatóan, megkülönböztetéstől mentesen, a közszolgáltató ajánlatkérő számára a gazdaságilag legelőnyösebb megoldás kiválasztását lehetővé tevő kritériumok alapján történjenek az érintett tevékenységek végzéséhez szükséges beszerzések.

⁽²⁵⁾ Lásd a kérelem 95. pontját.

- (54) A fent megvizsgált tényezők fényében a Bizottság megállapítja, hogy a Dániában közbeszerzési eljárás tárgyát képező, hagyományos energiaforrásokból és tengeri szélenergiaforrásokból származó villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése közvetlenül versenynek van kitéve egy olyan piacon, amelyre a bejutás nem korlátozott, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdése értelmében.

4. KÖVETKEZTETÉS

- (55) E határozat alkalmazásában és a versenyjog alkalmazásának sérelme nélkül a (11)–(53) preambulumbekazdésből az következik, hogy a Dániában közbeszerzési eljárás tárgyát képező, hagyományos energiaforrásokból és tengeri szélenergiaforrásokból származó villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése versenynek van kitéve egy olyan piacon, amelyre a bejutás nem korlátozott, a 2014/25/EU irányelv 34. cikke értelmében. Következésképpen a 2014/25/EU irányelv a továbbiakban nem alkalmazandó azokra a szerződésekre, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék e tevékenység Dániában történő folytatását.
- (56) A 2014/25/EU irányelv továbbra is alkalmazandó azokra a szerződésekre, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék azon tevékenységek folytatását, amelyek a kérelemből kifejezetten kizárásra kerültek.
- (57) E határozat alapját a kérelmezők által benyújtott információk szerint a 2021. október és 2022. március közötti időszakban fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi. Amennyiben a jogi vagy ténybeli helyzetben beálló jelentős változások miatt a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének alkalmazhatóságára vonatkozó feltételek már nem teljesülnek, e határozat felülvizsgálható.
- (58) Emlékeztetni szükséges arra, hogy a koncessziós szerződésekről szóló 2014/23/EU irányelv⁽²⁶⁾ 16. cikke mentességet biztosít az irányelv alkalmazása alól a koncesszió közszolgáltató ajánlatkérők általi odaítélése tekintetében olyan esetekben, amikor a 2014/25/EU irányelv 35. cikkével összhangban megállapítást nyert, hogy abban a tagállamban, amelyben az említett koncessziós tevékenység teljesítésére sor kerül, a tevékenység az említett irányelv 34. cikkével összhangban versenynek közvetlenül kitettnek minősül. Mivel megállapításra került, hogy a kérelem tárgyát képező, villamos energia előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére irányuló tevékenység közvetlenül versenynek van kitéve egy olyan piacon, amelyre a bejutás nem korlátozott, az ilyen tevékenységek végzésének lehetővé tétele célzó koncessziós szerződések kizárásra kerülnek a 2014/23/EU irányelv alkalmazási köréből.
- (59) Az e határozatban foglalt intézkedések összhangban állnak a közbeszerzési tanácsadó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

Egyetlen cikk

A 2014/25/EU irányelv nem alkalmazandó azokra a közszolgáltató ajánlatkérők által odaítélt szerződésekre, amelyek célja a hagyományos és megújuló energiaforrásokból származó villamos energia Dániában történő előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének lehetővé tétele, és amelyekre a 2014/25/EU irányelv 35. cikkének (1) bekezdése alapján benyújtott kérelem vonatkozik.

Ennek a határozatnak a Dán Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2022. július 26-án.

a Bizottság részéről

Thierry BRETON

a Bizottság tagja

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).